— Такою нагодою не можна нехтувати, — сказав Арнолд. — Мільйонні прибутки, невеликі початкові інвестиції, моментальна окупність. Ти мене слухаєш?

Річард Грегор втомлено кивнув, в офісі фірми "ААА Ейс Міжпланетна служба оздоровлення довкілля" повільно і втомливо тягнувся день, точнісінько такий, як решта інших. Грегор розкладав пасьянс. Його компаньйон Арнолд сидів за своїм столом, закинувши ноги на купу несплачених рахунків.

За скляними дверима ковзали тіні — це проходили люди, прямуючи до "Марс-Стіл", "Неоримських новацій", "Альфа-Дюара Продактс" та офісів інших компаній, розташованих на одному поверсі з ними.

У вкритому курявою приміщенні "ААА Ейс" панували тиша й запустіння.

— Чого ми чекаємо? — голосно запитав Арнолд. — Беремося ми за цю справу чи ні?

— Це не наш профіль, — відповів Грегор. — Адже ми фахівці з оздоровлення довкілля. Не забув?

— Нікому не потрібне це оздоровлення, — зауважив Арнолд.

На жаль, це була чиста правда.

Після успішного очищення Привида V від уявних чудовиськ "ААА Ейс" пережила період короткочасного піднесення ділової активності. Але згодом експансія у космосі призупинилася. Люди займалися консолідацією прибутків, зведенням міст, обробленням полів, будівництвом доріг. Коли-небудь рух відновиться. Поки є, що освоювати, людство освоюватиме нові світи. Але поки що справи йшли вкрай погано.

— Ти врахуй перспективи, — сказав Арнолд. — Ці люди живуть на світлих, сонячних нових планетах. їм потрібні домашні тварини для скотарства й землеробства, привезені з батьківщини... — Він витримав драматичну паузу. — І їх привеземо ми з тобою.

— У нас немає обладнання для перевезення худоби, — заперечив Грегор.

— У нас є корабель. Що тобі ще потрібно?

— Усе. Насамперед знання й досвід. Транспортування живих тварин у космосі — це надзвичайно делікатна справа. Нею займаються фахівці. Що ти робитимеш, якщо між Землею й Омегою IV якась корова захворіє на ящур?

Арнолд впевнено сказав:

— Ми перевозитимемо лише витривалі, стійкі породи. Проведемо медичний огляд. А я особисто продезінфікую корабель перед тим, як тварини зійдуть на борт.

— Гаразд, мрійнику, — сказав Грегор, — приготуйся до удару. У нашому секторі космосу всі перевезення тварин контролює концерн "Тригейл". Конкурентів він не терпить, і тому їх у нього немає. Як ти збираєшся їх обійти?

— Будемо брати дешевше.

— І помремо з голоду.

— Ми й так голодуємо, — відповів Арнолд.

— Краще голодувати, ніж "випадково" у порту завантаження одержати пробоїну від одного з буксирів "Тригейлу". Або виявити, що хтось заповнив твої баки для води гасом. Або що твої кисневі балони взагалі порожні.

— У тебе хвора уява! — нервово промовив Арнолд.

— Те, що ти вважаєш витвором моєї уяви, уже не раз траплялося в дійсності. У цьому секторі "Тригейл " хоче бути і є єдиним. Якщо тобі до вподоби чорний гумор, то це можна назвати випадковістю.

У цей момент двері відчинилися. Арнолд швидко прибрав ноги зі столу, а Грегор згорнув карти в шухляду.

Відвідувач, судячи з його кремезної фігури, непропорційно маленької голови та блідо-зеленої шкіри, не був мешканцем Землі. Він підійшов прямо до Арнолда.

— Вони прибудуть на центральний склад "Тригейлу" за три дні, — сказав він.

— Так скоро, містере Венс? — запитав Арнолд.

— Так. Смагів треба перевозити особливо обережно, а квили прибули ще кілька днів тому.

— Чудово. Знайомтесь, це мій компаньйон, — сказав Арнолд, повертаючись до Грегора, що кліпав очима від здивування.

— Радий познайомитися. — Венс міцно потис руку Грегора. — Захоплююся вами, хлопці. Вільна ініціатива, конкуренція — я завжди у це вірив. Вам відомий маршрут?

— Усе записано, — відповів Арнолд. — Мій компаньйон готовий стартувати хоч зараз.

— Тоді я одразу вирушаю на Вермойн II і чекатиму на вас там. Усього найкращого.

Він повернувся й вийшов. Грегор повільно запитав:

— Арнолде, що ти робиш?

— Заробляю гроші для нас обох, от що я роблю, різко відповів Арнолд.

— Перевезенням худоби? —Так.

— На території "Тригейлу"? —Так.

— Покажи-но контракт.

Арнолд витяг документи. Там значилося, що компанія "ААА-Ейс "Міжпланетна служба оздоровлення довкілля (і перевезень)" зобов'язується доставити п'ять смагів, п'ять фіргелів і десять квилів у сонячну систему Вермойн. Вантаж слід прийняти на центральному складі "Тригейлу" й доставити на головний склад на Вермойн II. Компанії "ААА Ейс" надається також право збудувати власний склад.

Зазначені тварини мають бути доставлені живими, неушкодженими, здоровими, бадьорими, здатними до розмноження тощо. Далі йшли пункти, що передбачали величезну неустойку в разі втрати тварин, доставлення їх неживими, нездоровими, нездатними до розмноження та ін.

Загалом документ нагадував угоду про тимчасове перемир'я між двома ворогуючими державами.

— Ти справді підписав цей смертний вирок? — недовірливо запитав Грегор.

— Зрозуміла річ. Тут тобі роботи: завантажити цих тварин, закинути їх на Вермойн і там скинути.

— Мені? А що у цей час робитимеш ти?

— Я лишатимусь тут і забезпечу тобі підтримку, —відповів Арнолд.

— Забезпечуй її на борту корабля.

— Ні, це неможливо. Від самого виду квила мене всього вивертає.

— Точнісінько таке відчуття в мене викликає ця угода. Може, заради розмаїття доручимо цю справу тобі.

— Але ж я відповідаю за наукові дослідження, — заперечив Арнолд, витираючи піт, що градом котився з його обличчя. — Ми так домовлялися. Пам'ятаєш?

Грегор пам'ятав. Він зітхнув і безпорадно знизав плечима.

Компаньйони взялися наводити лад на кораблі. Трюм поділили на три відсіки — за кількістю порід. Усі тварини дихали киснем і могли жити при 70 градусах за Фаренгейтом, тож тут ніяких проблем не було. На борт завантажили відповідний корм.

За три дні, коли все начебто було готове, Арнолд вирішив супроводжувати Грегора до центрального складу фірми "Тригейл".

Дорогою до "Тригейлу" нічого не сталося, але Грегор не без остраху причалив до вантажного терміналу. Надто багато пліток ходило про цей концерн, аби можна було почуватися в його цитаделі як удома.

Грегор ужив усіх можливих заходів обережності. Паливо й усі необхідні припаси він завантажив на Місячній станції і не збирався пускати працівників "Тригейлу" на борт.

Однак, якщо працівників складу й стривожив вигляд старого, пошарпаного зорельота, вони майстерно це приховали. Два потужні трактори втягнули корабель до вантажного терміналу й затисли його між двома новенькими потужними експрес-трейлерами "Тригейлу".

Залишивши Арнолда стежити за процесом завантаження, Грегор пішов підписувати декларації. Ввічливий посадовець подав йому документи і з цікавістю дивився на Грегора, поки той їх вивчав.

— Вантажите смагів? — чемно запитав посадовець.

— Так, — відповів Грегор, силкуючись уявити, як саме виглядають ці смаги.

— І квилів та фіргелів на додачу, — задумливо вів своєї чиновник. — Усіх разом. Ви дуже смілива людина, містере Грегор.

— Я? Чому?

— Знаєте стару приказку: "Їдеш зі смагами, не забудь збільшувальне скло".

— Ні, я такої не чув.

Посадовець поблажливо усміхнувся й потис Грегорові руку.

— Після цього рейсу ви й самі складатимете прислів'я. Бажаю великої удачі, містере Грегор. Звісно, неофіційно.

Грегор кисло посміхнувся у відповідь і повернувся до вантажного терміналу.

Смаги, фіргелі та квили знаходились на борту й були розміщені по відповідних відсіках.

Арнолд увімкнув подачу повітря, перевірив температуру й видав усім добовий раціон.

— Ну, тобі вже час, — весело сказав Арнолд.

— І справді, — погодився Грегор без особливого ентузіазму. Він піднявся на борт, не звертаючи уваги на юрбу зівак, що відверто сміялися.

Трактори відбуксирували корабель на стартову смугу, і незабаром Грегор був уже в космосі, тримаючи курс на склад, що обертався на орбіті довкола Вермойн II.

У перший день космічного рейсу роботи завжди вистачає. Грегор перевірив прилади, потім оглянув баки, резервуари, трубопроводи та комунікації. Він хотів переконатися, що старт не викликав ніяких пошкоджень. Потім вирішив перевірити вантаж. Настав час з'ясувати, на що схожі ці тварини.

У першому від шасі відсіку розташувалися квили. Вони нагадували гігантські снігові кулі. Грегор знав, що квили дають дорогоцінну вовну, за яку скрізь платять великі гроші.

Очевидно, вони не звикли до невагомості, бо їхня їжа лишилася недоторканою. Вони незграбно плавали вздовж стін і стелі, жалібно бекали й просилися на тверду землю.

З фіргелями взагалі не було проблем. Це були великі ящірки з гладенькою шкірою. Яким могло бути їхнє призначення у сільському господарстві, Грегор не міг собі уявити. Вони як раз спали і мали лишатися в такому стані аж до кінця рейсу.

П'ятеро смагів радісно загавкали, щойно він з'явився. Це були дружні травоїдні ссавці, стан невагомості їм явно подобався.

Задоволений Грегор повернувся до кабіни керування. Рейс розпочався добре. "Тригейл" йому не заважав, а тварини у космосі почувалися чудово.

— Зрештою, може, це й справді не складніше, ніж розвозити молоко молочним фургоном, — подумав Грегор.

Перевіривши роботу радіо та важелів керування, Грегор увімкнув будильник і ліг спати.

За вісім годин він прокинувся. Сон не освіжив його, а голова розламувалася від болю. Кава мала огидний присмак слизу. Грегор ледве зміг зосередити увагу на пульті керування.

— Ефект консервованого повітря, — вирішив він і повідомив Арнолдові, що все гаразд. Однак посередині розмови з'ясувалося, що його очі самі собою заплющуються.

— Кінець зв'язку, — сказав він, глибоко позіхнувши. — Задушливо тут. Піду посплю.

— Задушливо? — перепитав Арнольд, по радіо його голос здавався дуже далеким. — Так не повинно бути. Циркулятори повітря...

Грегорові здалося, що прилади п'яно гойдаються перед ним і розпливаються, втрачаючи обриси. Він схилився на пульт і заплющив очі.

— Грегоре!

— Ммм...

— Грегоре! Перевір вміст кисню!

Зусиллям волі Грегор розплющив одне око рівно настільки, щоб поглянути на прилад. На його подив, концентрація двоокису вуглецю сягнула небаченого рівня.

— Кисню нема, — повідомив він Арнолдові. — От прокинуся й усе полагоджу.

— Це саботаж! — заревів Арнолд. — Прокинься, Грегоре!

Неймовірним зусиллям волі Грегор подався вперед і відкрив аварійний кран постачання повітря. Струмінь чистого кисню протверезив його. Він підвівся, погойдуючись, і хлюпнув водою собі в обличчя.

— Тварини! — волав Арнолд. — Поглянь, як там тварини!

Грегор увімкнув допоміжну систему вентиляції в усіх трьох відсіках і побіг по коридору.

Фіргелі були живі й не виходили зі сплячки.

Смаги, мабуть, взагалі не помітили жодної різниці у складі повітря.

Два квили втратили свідомість, але тепер швидко приходили до тями.

У відсіку квилів Грегор, нарешті, зрозумів, що сталося.

Ніякого саботажу не було. Вентилятори на стінах і стелі, які забезпечували циркуляцію повітря на кораблі, виявилися вщент забитими квилячою вовною. Жмути її розвівалися в нерухомому повітрі, нагадуючи снігопад у сповільненій зйомці.

— Звісно, звісно, — сказав Арнолд, коли Грегор повідомив йому, що сталося. — Хіба я не попереджав тебе, що квилів треба стригти двічі на тиждень? Ні? Напевно, я забув. Ось що сказано в книзі: "Квили, Queelis Tropicalis, дрібні тонкорунні ссавці, що є віддаленими родичами земних овець. Батьківщина квилів — Тенсис V, але їх успішно розводять і на інших планетах із сильною гравітацією. Одяг, виготовлений з вовни квилів, вогнетривкий, непроникний для укусів комах, не гниє і практично вічний завдяки високому вмісту металу у вовні. Квилів треба стригти двічі на тиждень. Розмножуються фімішним шляхом".

— Ніякого саботажу, — прокоментував Грегор.

— Ніякого саботажу, але тобі краще постригти квилів, — відповів Арнолд.

Грегор дав відбій, знайшов у сумці з інструментами ножиці для металу й пішов стригти квилів. Однак ріжучі поверхні одразу ж затупилися від металевої вовни. Імовірно, квилів треба було стригти спеціальними ножицями з твердосплавними лезами.

Він так сяк позбирав вовну, що плавала у повітрі, й знову прочистив вентилятори.

Ще раз усе оглянувши, Грегор пішов вечеряти.

У рагу плавала масляниста металева вовна квилів. З відчуттям огиди він ліг спати.

Прокинувшись, Грегор переконався, що його старий, трухлявий корабель усе ще тримає вірний курс. Головний двигун працював як слід, і майбутнє видалося йому уже не таким похмурим, особливо після того, як з'ясувалося, що фіргелі усе ще сплять, а смаги поводяться цілком пристойно.

Однак, оглядаючи квилів, Грегор побачив, що від моменту завантаження вони не з'їли ані крихти. Це було серйозно. Він зв'язався з Арнолдом, щоб порадитися.

— Дуже просто, — сказав Арнолд, переглянувши кілька довідників. У квилів немає глоткових м'язів. Щоб їжа рухалася стравоходом, їм потрібна сила тяжіння. У невагомості немає тяжіння, тож їжа у шлунок не надходить.

Справді просто. Одна з тих дрібниць, які неможливо передбачити на Землі. У космосі, в його штучному середовищі, навіть найпростіша проблема істотно ускладнюється.

— Тобі доведеться розкрутити корабель, щоб створити для них хоч якусь силу тяжіння, — сказав Арнолд.

Грегор швидко зробив подумки деякі обчислення.

— На це піде багато енергії.

— Тоді, як сказано в книзі, ти можеш проштовхувати їм їжу в горло рукою. Скачуєш їжу у вологу грудку, занурюєш руку по лікоть і...

Грегор вимкнув зв'язок і запустив бічні сопла. Він широко розставив ноги й напружено почав чекати, що буде далі.

Квили накинулися на корм з апетитом, що привів би у захват будь-якого квиловода.

Тепер доведеться заправлятися пальним на космічному складі Вермойн II. Витрати істотно зростуть, тому що в новоосвоєних планетних системах пальне коштує дорого. Але прибуток все одно буде цілком пристойним.

Він повернувся до виконання своїх обов'язків. Зореліт повільно долав простори Всесвіту.

Настав час чергової годівлі. Грегор нагодував квилів і підійшов до відсіку смагів. Відчинивши двері, він покликав:

— Підходьте й їжте! Ніхто не підійшов. Відсік був порожній.

Грегор відчув якесь дивне відчуття у шлунку. Це неможливо. Смагам нікуди піти. Вони вирішили пожартувати й сховалися. Але у відсіку ніде було сховатися п'ятьом великим смагам.

Тремтіння перетворилося на справжню лихоманку. Грегор згадав усі пункти, що стосувалися неустойки у разі втрати, ушкодження і таке інше.

— Гей, смаги! Де ви, смаги! — волав він. Відповіді не було.

Він уважно оглянув стіни, стелю, двері та вентилятори — може, смаги примудрилися пролізти крізь них.

Але смаги зникли без сліду.

Раптом він почув якийсь шурхіт у себе під ногами. Поглянувши вниз, він помітив, як щось шурхнуло повз нього.

То був один зі смагів, що зменшився до п'яти сантиметрів у діаметрі.

Грегор знайшов і решту — вони забилися в кут, усі такі ж крихітні.

Що казав той посадовець з "Тригейлу"? "Їдеш зі смагами, не забудь збільшувальне скло".

У Грегора не було часу для того, аби впасти у справжній шоковий стан. Він ретельно зачинив за собою двері й кинувся до радіо.

— Дуже дивно, — сказав Арнолд, коли зв'язок було встановлено. — Кажеш зменшилися? Зараз погляну. Угу... Ти часом не створював штучного тяжіння?

— Звісно, створював. Щоб нагодувати квилів.

— Не треба було цього робити, — дорікнув Арнолд. —Смаги звикли до слабкого тяжіння.

— Звідки мені було знати?

— Відчуваючи незвичне для них тяжіння, вони зменшуються до мікроскопічного розміру, втрачають свідомість і гинуть.

-Але ти ж сам казав мені створити штучне тяжіння.

— Зовсім ні! Я лише побіжно згадав, що є такий метод годівлі квилів. Тобі ж я радив годувати їх з рук.

Грегор відчув майже непереборне бажання зірвати радіо зі стіни. Він сказав:

— Арнолде, смаги звикли до слабкого тяжіння. Так?

— Так.

— А квили — до сильного. Ти знав це, коли підписував контракт?

Арнолд нервово ковтнув повітря, потім відкашлявся.

— Розумієш, мені здавалося, що це трохи ускладнює справу, але чудово окупиться.

— Звісно, якщо зійде з рук. Що мені тепер робити?

— Знижуй температуру, — самовпевнено відповів Арнолд. — Смаги стабілізуються при нулі градусів.

— А люди при нулі градусів замерзають, — відзначив Грегор. — Гаразд. Кінець зв'язку.

Грегор натяг на себе весь одяг, який знайшов, і увімкнув систему охолодження. За годину смаги знову набули нормальних розмірів.

Поки що усе йшло непогано. Він заглянув до квилів. Здавалося, холод їх підбадьорив. Вони були жвавішими, ніж раніше, й бекали, випрошуючи додаткову їжу. Він згодував їм черговий раціон. З'ївши гамбургер із шинкою та вовною, Грегор ліг спати.

Наступного дня з'ясувалося, що на кораблі перебувають п'ятнадцять квилів. У десяти дорослих тварин народилися п'ять дитинчат. Усі п'ятнадцять були голодні.

Грегор нагодував їх. Він вирішив, що це природне явище, коли в одному приміщенні перевозять і самців, і самок. Це слід було передбачити й поділити тварин не тільки за видами, а й за статтю.

Коли він знову заглянув до квилів, їхня кількість зросла до тридцяти восьми.

— Розмножуються, кажеш? — перепитав Арнолд по радіо. У його голосі бриніла тривога.

— Так. І, схоже, не збираються зупинятися.

— Цього слід було чекати.

— Чому? — спантеличено запитав Грегор.

— Я ж тобі казав. Квили розмножуються фімішним способом.

— Я чув, що ти казав. А що це означає?

— Те, що чуєш, — роздратовано відповів Арнолд. — І як ти примудрився закінчити школу? Це означає партеногенез при температурі замерзання води.

— Так і є, — похмуро вимовив Грегор. — Я повертаюсь.

— Не можна! Ми розоримося!

— За нинішніх темпів розмноження мені незабаром не залишиться місця на кораблі. Його доведеться пілотувати квилові.

— Грегоре, не панікуй. Є ідеально простий вихід.

— Слухаю.

— Треба збільшити тиск і підвищити вологість повітря. Це їх зупинить.

— Можливо. А ти впевнений, що смаги при цьому не перетворяться на метеликів?

— Побічних ефектів не буде.

Хай там як, повертатися на Землю було не варто. Корабель уже подолав половину шляху. А позбутися клятих тварин можна було і в пункті призначення.

Хіба що викинути їх усіх за борт. Ідея досить спокуслива, але, на жаль, нездійсненна.

Коли Грегор збільшив тиск і вологість повітря, квили перестали розмножуватися. Тепер їх було сорок сім, і більшу частину часу йому доводилося витрачати на очищення вентиляторів від вовни. Уповільнена сюрреалістична заметіль бушувала в коридорах, машинній залі, баках з водою та у Грегора під сорочкою.

Він їв огидні продукти з вовною, а на десерт — незмінний пиріг із вовною.

Йому здавалося, що він сам поступово перетворюється на квила.

Зрештою, на обрії з'явилася яскрава цятка. На екранах переднього огляду засяяла зірка Вермойн. Ще день-два, і він прибуде на місце, передасть вантаж, а тоді повернеться до свого вкритого курявою офісу, до несплачених рахунків і пасьянсу.

Того вечора Грегор відкоркував пляшку вина, щоб відсвяткувати закінчення подорожі. Вино змило смак вовни в роті, і він ліг спати з почуттям легкого приємного сп'яніння.

Однак заснути йому не вдалося. Температура неухильно падала. Краплі вологи на стінах замерзали у крижинки.

Доведеться увімкнути опалення.

Треба поміркувати. Якщо включити опалення, смаги зменшаться. Хіба що прибрати тяжіння. Але тоді сорок сім квилів не зможуть їсти.

До біса квилів. У такому холоді неможливо керувати кораблем.

Він зупинив обертання зорельота й увімкнув опалення. Цілу годину він чекав, тремтячи й переступаючи з ноги на ногу. Обігрівачі хвацько забирали енергію від двигунів, але тепла не давали. Це було смішно. Він включив їх на граничну потужність.

За годину температура впала нижче нуля. Хоча Вермойн уже було видно, Грегор сумнівався, чи зможе він в таких умовах посадити корабель.

Не встиг він розвести на підлозі кабіни багаття, використавши як паливо усі легкозаймисті предмети й меблі, як раптом ожило радіо.

— Я щойно подумав, — сказав Арнолд. — Сподіваюсь, ти не надто різко змінював тяжіння й тиск?

— Яка різниця? — байдуже запитав Грегор.

— Це може дестабілізувати фіргелів. Різкі зміни температури й тиску можуть їх розбудити. Краще перевір.

Грегор заметушився. Він відчинив двері у відсік фіргелів, заглянув усередину й здригнувся.

Фіргелі, звісно, прокинулися й голосно каркали.

Величезні ящірки пурхали, вкриті паморозззю. З відсіку вирвався потік крижаного повітря. Грегор зачинив двері й поспішив до радіо.

— Звісно, вони вкриваються паморозззю, — сказав Арнолд. — Ці фіргелі їдуть на Вермойн I. Гаряча планета Вермойн I — дуже близько від Сонця. Фіргелі — накопичувачі холоду. Це найкращі у Всесвіті портативні пристрої для кондиціювання повітря.

— Ти не міг цього сказати раніше? — ущипливо запитав Грегор.

— Це б тебе засмутило. До того ж вони лишалися в анабіозі, поки ти не почав бавитися з гравітацією і тиском.

— Зрозуміло, фіргелі їдуть на Вермойн I. А смаги?

— На Вермойн II. Маленька планета, тяжіння майже нема.

— А квили?

— Ясна річ, на Вермойн III.

— Ідіот! — закричав Грегор. — Ти доручаєш мені такий вантаж і сподіваєшся, що я зможу його збалансувати? — Якби в цю мить Арнолд опинився на кораблі, Грегор його б задушив.

— Арнолде, — промовив він дуже повільно, — досить уже ідей, досить планів. Обіцяєш?

— Гаразд, — погодився Арнолд. — Нічого так нервуватися.

Грегор вимкнув зв'язок і взявся до справи, намагаючись хоч якось зігріти корабель. Йому пощастило підняти температуру до двадцяти

семи градусів за Фаренгейтом, але при цьому обігрівачі від перевантаження остаточно вийшли з ладу.

На щастя, Вермойн II була вже зовсім поруч.

Грегор відкинув шматок дерева, яке збирався спалити, й заправив у автомат стрічку. Він якраз програмував курс до Головного складу на орбіті біля Вермойн II, як раптом почув лиховісний скрегіт. У ту саму мить стрілки десятка приладів стали на нуль.

Він утомлено поплентався до машинної зали. Головний двигун не працював, і щоб зрозуміти причину, не треба було мати спеціальну технічну освіту.

У застійному повітрі машинної зали кружляла квиляча вовна. Вона понабивалася в підшипники та систему змащення й заклинила вентилятори охолодження.

Для полірованих деталей двигуна металева вовна виявилася потужним абразивним матеріалом. Дивно, що двигун взагалі протримався так довго.

Грегор повернувся до кабіни керування. Без маршевого двигуна посадити зореліт неможливо. Ремонт доведеться робити в космосі, проїдаючи прибутки. На щастя, для керування кораблем використовуються бічні реактивні двигуни. Тож маневрувати він зможе.

Це ще півбіди. Принаймні можна встановити контакт зі штучним супутником, що править за склад у системі Вермойн.

— Це "ААА Ейс", — повідомив Грегор, виводячи корабель на кругову орбіту довкола супутника. — Прошу дозволу на причалювання.

Пролунав тріск статичного розряду.

— Це супутник, — відповів голос. — Назвіться, будь ласка.

— Це корабель компанії "ААА Ейс", виконую рейс на Вермойн II з центрального складу "Тригейл", —уточнив Грегор. — Папери в порядку.

Він повторив традиційний формальний запит про дозвіл на причалювання й відкинувся на спинку крісла.

Боротьба була нелегкою, але всі тварини доставлені живими, неушкодженими, здоровими, бадьорими й таке інше. "ААА Ейс" заробила непогані гроші. Але зараз Грегор мріяв лише про одне: вибратися з корабля й прийняти гарячу ванну. А решту життя — триматися подалі від квилів, смагів та фіргелів. Він хотів...

— Причалювання не дозволяю. —Що?

— Мені прикро, але вільних місць зараз немає. Якщо хочете, залишайтеся на орбіті, ми зробимо все можливе, щоб прийняти вас... місяців через три.

— Зачекайте! — обурився Грегор. — Так не можна! У мене майже скінчилися продукти, головний при-вод вийшов з ладу, і я не можу більше терпіти цих тварин!

— Дуже шкода.

— Ви не маєте права проганяти мене, — хрипким голосом сказав Грегор. — Це громадський склад. Ви повинні...

— Громадський? Вибачте, сер. Цей склад належить концерну

"Тригейл".

Радіо вимкнулося. Кілька хвилин Грегор ошелешено дивився на нього.

"Тригейл"!

От чому вони не чинили перешкод на своєму центральному складі.

Набагато легше просто відмовити йому в посадці на складі Вермойн.

Найнеприємніше те, що вони, мабуть, мають право так діяти.

Він не може приземлитися на планету.

Посадка зорельота без головного двигуна — це самогубство.

А в системі Вермойн іншого орбітального складу нема.

Гаразд, він доставив тварин майже до складу. Містер Венс, очевидно, все зрозуміє й оцінить його добрі наміри.

Він зв'язався з Венсом на Вермойн II і пояснив ситуацію.

— Не на складі? — перепитав Венс.

— У п'ятдесяти милях від складу.

— Так не годиться. Звісно, я прийму тварин. Вони мої. Але в угоді є пункти, що передбачають виплату неустойки в разі неповного доставляння.

— Але ж ви їх не застосуєте, чи не так? — благав Грегор. — Ми збиралися...

— Це мене не цікавить, — урвав його Венс. — Мене цікавить прибуток і таке інше. Ми, колоністи, змушені економити на всьому.

Він вимкнув радіо.

Обливаючись потом, хоча в кабіні було холодно, Грегор викликав Арнолда й повідомив йому новини.

— Це неетично! — роздратовано заявив Арнолд.

— Але законно.

— Знаю, чорти б його забрали. Мені треба подумати.

— Вигадай щось розумне, — сказав Грегор.

— Я з тобою зв'яжуся.

Протягом кількох наступних годин Грегор годував тварин, вичісував квилячу вовну зі свого волосся й палив меблі на борту корабля.

Коли залунав сигнал виклику, він, перш ніж відповісти, марновірно схрестив пальці.

— Арнолде?

— Ні, це Венс.

— Слухайте, містере Венс, — сказав Грегор, — якби дали нам хоч трохи часу, ми могли б розійтися мирно. Я впевнений...

— Вам таки вдалося мене перехитрувати, — огризнувся Венс. — До того ж на цілком законній підставі. Я перевіряв. Ловко спрацьовано, сер, дуже ловко. Надсилаю буксир по тварин.

— А пункт щодо неустойки...

— Звісно, я не можу його застосувати. Венс вимкнувся.

Грегор втупився у радіо. Ловко спрацьовано? Що вигадав Арнолд?

Він зв'язався з офісом.

— Це секретар містера Арнолда, — відповів йому дівочий голос. — Містера Арнолда сьогодні вже не буде.

— Не буде? Секретар? Мені потрібний Арнолд з "ААА Ейс". Я потрапив до іншого Арнолда, чи не так?

— Ні, сер, це офіс містера Арнолда, з "ААА Ейс Міжпланетна служба оздоровлення довкілля". Ви хочете зробити замовлення? У нас першокласний склад у системі Вермойн, на орбіті поблизу Вермойн II. Ми займаємося перевезенням тварин для планет з малим, середнім та сильним тяжінням.

Особистий нагляд за роботами здійснює містер Грегор. Я гадаю, наші ціни вас приємно вразять.

От що вигадав Арнолд — перетворити корабель на склад! Принаймні на папері. Адже, згідно з умовами угоди, вони мали право спорудити власний склад. Розумно!

Але цей паршивець Арнолд ніколи не може вчасно зупинитися.

Тепер йому закортіло зайнятися складським бізнесом!

— Що ви сказали, сер?

— Я сказав, що це Грегор зі складу Вермойн. Запишіть повідомлення для містера Арнолда.

— Слухаю, сер.

— Передайте містерові Арнолду, нехай скасує усі замовлення, — сумно вимовив Грегор. — Його склад за першої ж нагоди повертається додому.